

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2007/2023(INI)

8.5.2007

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o posodabljanju delovnega prava za soočanje z izzivi 21. stoletja
(2007/2023(INI))

Pripravljalnica mnenja: Kartika Tamara Liotard

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker raziskave kažejo, da v novi ekonomiji obstajajo socialne razlike, zlasti tiste med spoloma, in da jih bo čedalje več, predvsem v sektorjih, v katerih sindikati nimajo moči in ni kolektivnih pogodb,
- B. ker so lahko osnovne pravice žensk, ki izhajajo iz delovnega razmerja, ali njihove pravice socialnega varstva znatno manjše, kar povzroča negotovost glede prihodnjih možnosti zaposlitve in vpliva na njihove ključne odločitve na področju zasebnega življenja, na primer pri načrtovanju družine,
- C. ker so ženske na trgu dela v zapostavljenem položaju in niso sorazmerno zastopane pri delu s skrajšanim delovnim časom in pri pogosto negotovih novih oblikah delovnih razmerij, kot so pogodbe za določen delovni čas in pogodbe za najemniško delo, ter se soočajo z ovirami pri dostopu do polnih socialnih pravic, prejemkov, enakih plač in poklicnih možnosti,
- D. ker so ženske pri dostopu do trga dela žrtve diskriminacije, zaradi česar so tudi bolj izpostavljene revščini, ter so še vedno neenako plačane za delo, kljub enaki ali višji stopnji izobrazbe in poklicnega usposabljanja v primerjavi z moškimi,
- E. ker so ženske na trgu dela v zapostavljenem položaju, zaradi česar prejemajo plače, ki so v povprečju 15 % nižje od plače moških, čeprav je načelo enakega plačila žensk in moških vključeno v zakonodajo Evropske unije od njenega začetka,
- F. ker povzroča neenakost neposredne in posredne ekonomske stroške, enako obravnavanje pa ima konkurenčne prednosti, zato je uresničevanje enakega obravnavanja pomemben strateški korak za gospodarski in socialni razvoj, saj si Evropska unija ne more dovoliti, da bi spregledala energijo in produktivno zmožnost žensk, ki predstavljajo polovico prebivalstva,
- G. ker imajo ženske tri obveznosti, in sicer povečati svojo udeležbo na trgu dela, imeti več otrok in prevzemati vse večjo odgovornost za oskrbo družinskih članov, pri čemer morajo največkrat ženske svoj čas prilagoditi tako, da lahko ob delu skrbijo tudi za družino, in so podvržene velikemu stresu in skrbi, da bi lahko uskladile poklicno in družinsko življenje,
- H. ker ženske pogosto zapustijo trg dela za daljši čas, da se posvetijo vzgoji otrok ali skrbi za družino, njihove možnosti za ponovno vključitev na trg dela pa postanejo manjše,
- I. ker na stotine tisoče žensk sprejme neurejene delovne pogoje, saj nimajo druge izbire, zato ker delajo kot pomočnice na domu izven lastnega gospodinjstva ali skrbijo za starejše člane družine,
- 1. poudarja, da je z vidika enakosti med spoloma ključnega pomena sprejeti ukrepe za krepitev socialnovarstvenih pravic in prejemkov za delavce s skrajšanim delovnim časom in za tiste s prožnim ali netipičnim delovnim razmerjem ter ukrepe za zagotovitev, da neprijavljeno delo preide v redno zaposlitev, saj je med delavci največ žensk; poziva

države članice, naj zagotovijo spoštovanje delovnega prava, zlasti ob upoštevanju novih socialnih razmer in nedavnih sprememb na področju delovnih razmerij;

2. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo pravico do socialne zaščite in minimalnega dohodka, ki omogoča varno življenje in ki mora biti neodvisna od delovne dobe in vrste pogodbe ter zagotovljena vsem kot temeljna pravica;
3. poudarja, da treba z zakonodajo zagotoviti, da se pogodbe za določen čas, ki so bile večkrat podaljšane, spremeni v pogodbe za nedoločen čas; poziva k učinkovitejšemu nadzorovanju uporabe pogodb za določen čas;
4. poudarja, da razmere na področju zaposlovanja v Evropi niso v skladu z osnovnimi cilji Evropske unije, in sicer izboljšati življenjske in delovne razmere njenega prebivalstva, kot tudi ne z lizbonsko agendo, katere cilj je ustvariti boljša in številnejša delovna mesta, polno zaposlitev ter socialno vključenost in stopnjo zaposlenosti žensk 60 % do leta 2010; poziva Komisijo, naj omenjene teme nemudoma obravnava;
5. poziva Komisijo, naj v proces posvetovanja učinkovito vključuje načelo enakosti med spoloma; poudarja, da se Komisija v zeleni knjigi o posodabljanju delovnega prava za soočanje z izzivi 21. stoletja (KOM(2006)0708) ni osredotočila na posledice predlaganih sprememb, ki se razlikujejo glede na spol;
6. poziva države članice in delodajalce, naj s prilagodljivejšim delovnim časom zagotovijo nove možnosti ter spodbujajo delo s krajšim delovnim časom in samostojne dejavnosti, hkrati pa naj zagotovijo tudi socialno zaščito in pokojninske pravice, s čimer bo povečan delež zaposlenih žensk, mladih in starejših ljudi;
7. poudarja, da konkurenčni pritisk prispeva k povečanju ekonomske neenakosti in povpraševanj po prožnosti delovne sile, kar negativno vpliva na položaj žensk, in sicer z vidika neenakega plačila ter razlikovanja po poklicih in sektorjih, njihove možnosti za finančno neodvisnost in socialno zaščito;
8. poudarja, da mora biti izhodišča točka v delovnem pravu odprava razlik v plačilu med spoloma; meni, da te razlike v različnih poklicnih sektorjih kažejo na nezadostno spoštovanje dela žensk;
9. poudarja, da je treba uvesti pravilen sistem za vrednotenje dela žensk in moških ter uporabiti načelo enakega plačila za enakovredno delo, ki se v številnih primerih ne uporablja;
10. poudarja, da k tveganju za šibkejši položaj na trgu dela močno prispevata tudi vidik spola in medgeneracijski vidik, saj imajo ženske, starejši in tudi mlajši delavci, ki so zaposleni po nestandardnih pogodbah, manj možnosti za izboljšanje svojega položaja na trgu dela;
11. poudarja, da so bistveni pogoji za zagotavljanje enakih pravic in možnosti za ženske in moške na delovnem mestu boljše poznavanje pravice do usklajevanja zasebnega, poklicnega in družinskega življenja (tako z vidika kariere kot socialnih storitev in pokojninskih pravic), večja zaščita nosečih in doječih žensk, boljša porazdelitev družinskih in gospodinjstskih obveznosti med ženskami in moškimi, ustrezna ponudba prilagodljivih storitev varstva otrok in nesamostojnih staršev ter vzpostavitev očetovskega dopusta neodvisno od materinskega;

12. poziva Komisijo, naj pri usmerjanju procesa zelene knjige proti uravnoveženosti med prilagodljivostjo in varnostjo upošteva potrebe delavcev in podjetij;
13. poziva države članice in socialne partnerje, naj zagotovijo možnosti starševskega dopusta in prilagodljivejše delovne razmere, zlasti z uporabo nove tehnologije, da se omogoči usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja;
14. priporoča državam članicam, Svetu in Komisiji, naj v okviru odprte metode koordinacije izmenjavajo najboljše prakse na področju organizacije prilagodljivejšega delovnega časa in upoštevajo inovativne načine organizacije delovnega časa, ki omogočajo uravnoveženo usklajevanje poklicnega in družinskega življenja;
15. poudarja, da mora sodobno delovno pravo zagotavljati popolno izvajanje nacionalnih zakonodaj in zakonodaje Skupnosti, ki prepovedujejo diskriminacijo na trgu dela; poleg tega poudarja, da je treba v delovnem pravu podpirati učinkovite mehanizme, ki zagotavljajo enake možnosti za vse zaposlene osebe, t.j. ki prepovedujejo diskriminacijo v postopkih zaposlovanja, omogočajo možnosti napredovanja in usposabljanja ter zagotavljajo ustrezno zaščito pred viktimizacijo posameznikov, ki zahtevajo svoje pravice;
16. poziva države članice, naj spodbujajo sprejetje sredstev za zagotavljanje enakosti v podjetjih, da se odpravi diskriminacija na področju delovnih razmer, spolno nadlegovanje, uporaba seksistične rabe jezika pri poimenovanju delovnih mest in organizaciji delovnega časa, ter naj zagotavljajo enako zastopanost obeh spolov v upravnih odborih;
17. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo moški in ženske vse življenje nepretrgano zavarovani v okviru sistema socialne varnosti, s čimer imajo zagotovljene pokojninske pravice, tudi če skrajšajo ali prekinejo poklicno kariero zaradi vzgajanja otrok; poudarja, da je treba delavcem nujno vseskozi zagotavljati potrebno izobrazbo, da bodo lahko uspešno prehajali med različnimi zaposlitvenimi razmerami;
18. poziva Komisijo, naj se loti problema izkoriščanja (neprijavljenih) migrantov delavcev, zlasti žensk, pri tem pa naj se osredotoči na instrumente in mehanizme za preprečevanje diskriminacije delavcev migrantov in boj proti njihovemu izkoriščanju, vključno s priznavanjem ter uresničevanjem temeljnih človekovih in delovnih pravic priseljencev z neurejenim statusom, namesto da bi se opirala na prisilne ukrepe in vračanje;
19. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Komisija v zeleni knjigi sicer priznava, da sedanje tržne razmere povzročajo neenakost med spoloma, na primer kar zadeva razlike v plačilu in ločevanje po sektorjih, vendar v nobenem pogledu ne upošteva obveznosti in dolžnosti, ki zadevajo načrt za enakost med ženskami in moškimi;
20. poleg tega je zaskrbljen, ker Komisija v zeleni knjigi sicer priznava, da ženske ne morejo vedno usklajevati poklicnega in zasebnega življenja, vendar ne upošteva nujnosti ukrepanja, da se omogoči uskladitev poklicnega in zasebnega življenja ter demografskih izzivov, in sicer v skladu z Evropskim paktom za enakost med spoloma in sporočilom Komisije o demografski prihodnosti Evrope;
21. poudarja, da bosta neenakost med spoloma in splošna delovna obremenitev žensk še naprej naraščali, če se pri spodbujanju njihovega zaposlovanja ne bo upoštevala

neenakost pri domačih opravilih;

22. poudarja, da je treba prek Skupnosti učinkovito zagotavljati delovne pravice delavcev, ki opravljajo delo v nadnacionalnem okviru, ne glede na to, v kateri državi članici delajo, saj je med njimi veliko žensk;
23. poudarja, da je pojem „prožna varnost“ sam po sebi zavajajoč, saj predlaga večjo prožnost in varnost za zaposlene, vendar dejansko pomeni več prožnosti za delodajalce in več negotovosti za delojemalce, dokler sedanje tržne razmere ne bodo zagotavljale socialnih pravic za vse in delavcem ponujale instrumente, na podlagi katerega bodo lahko soodločali pri načrtovanju delovnega časa in jih prilagodili svojim potrebam;
24. poudarja, da je treba pojasniti pomen pojma „delavec“ po vsej Skupnosti in skupnih pravic delavcev ne glede na njihov zaposlitveni status;
25. poziva države članice, naj še naprej podpirajo razvoj tristranskega dialoga med javnimi oblastmi, delodajalci in sindikalnimi združenji, da bodo upoštevane posebnosti dejanskih socialnih razmer in nove potrebe, ki nastajajo v okviru delovnih razmerij, ter naj vzpostavijo ravnotežje med odgovornostmi in interesi vseh strani;
26. poudarja, da se lahko pri gospodarski rasti izognemo negativnim posledicam za socialne pravice delavcev, zlasti žensk in ranljivih skupin, kot so manjšine;
27. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami redno ocenjuje vpliv izvajanih dejavnosti in v skladu z rezultati sprejme potrebne ukrepe za izboljšanje vidikov, ki ne omogočajo vidnega večjega napredka na področju enakosti med moškimi in ženskami;

POSTOPEK

Naslov	Posodabljanje delovnega prava za soočanje z izzivi 21. stoletja
Št. Postopka	2007/2023(INI)
Pristojni odbor	EMPL
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	FEMM 15.2.2007
Okrepljeno sodelovanje – datum razglasitve na zasedanju	
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Kartika Tamara Liotard 24.1.2007
Nadomeščeni/-a pripravljavec/-ka mnenja	
Obravnava v odboru	11.4.2007 2.5.2007
Datum sprejetja	2.5.2007
Izid končnega glasovanja	+: 12 -: 1 0: 6
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Katerina Batzeli, Edit Bauer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Anna Hedh, Kartika Tamara Liotard, Marusya Ivanova Lyubcheva, Heide Rühle
Namestniki (člen 178(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Daciana Octavia Sârbu
Pripombe (na voljo samo v enem jeziku)	...